

Anàlisi i Gestió d'Espais Naturals

2014/2015

Código: 43054

Créditos ECTS: 6

Titulació	Tipo	Curso	Semestre
4313784 Estudis Interdisciplinaris en Sostenibilitat Ambiental, Econòmica i Social	OT	0	1

Contacto

Nombre: Martí Boada Juncà

Correo electrónico: Marti.Boada@uab.cat

Uso de idiomas

Lengua vehicular mayoritaria: espanyol (spa)

Algún grupo íntegramente en inglés: No

Algún grupo íntegramente en catalán: Sí

Algún grupo íntegramente en español: No

Equipo docente

Carles Barriocanal

Sonia Sánchez Mateo

Roser Maneja Zaragoza

Equipo docente externo a la UAB

Eulàlia Bohigas

Prerequisitos

Los estudiantes tendrán que tener conocimientos en ciencias ambientales y capacidad para poder seguir las clases en catalán o en español.

Objetivos y contextualización

El módulo ofrece una perspectiva histórica sobre los orígenes y la conservación de los Espacios Naturales Protegidos (ENP) y las figuras legislativas de protección existentes.

Se estudiarán las herramientas de gestión de los ENP y de seguimiento y conservación de la biodiversidad (in-situ i ex-situ), en el contexto del cambio global y de sus implicaciones socioecológicas.

Se revisarán los criterios y las herramientas analíticas y legales para la diagnosis, evaluación de los servicios ambientales y gestión de los ENP, concretamente en el caso de las Reservas de la Biosfera, así como el análisis del uso público de los ENP, especialmente en el sector turístico.

Se darán a conocer las estrategias de educación y comunicación ambiental, de participación y de conservación comunitaria vinculadas a los diferentes ENP, a partir de la exposición de diferentes casos prácticos.

Competencias

- Analitzar el funcionament del planeta a escala global per comprendre i interpretar els canvis ambientals a escala global i local.
- Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar projectes de recerca en ciències ambientals.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Treballar en un context internacional i multidisciplinari

Resultados de aprendizaje

1. Buscar información en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar projectes de recerca en ciències ambientals.
2. Interpretar els models actuals despaís naturals protegits amb casos locals i mundials, tant marins com terrestres.
3. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
4. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
5. Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
6. Situar i analitzar les grans regions biogeogràfiques i la seva situació quant a la conservació de la biodiversitat.
7. Treballar en un context internacional i multidisciplinari
8. Valorar l'impacte humà en zones costaneres i la funció de les reserves naturals marines, tant les costaneres com les oceàniques, en la preservació de la biodiversitat i la capacitat de generar biomassa.

Contenido

1. Orígenes históricos de la conservación y de los Espacios Naturales Protegidos (ENP)
2. Áreas protegidas y figuras de protección. Caracterización y modelos de gestión.
 - 2.1. Parques Naturales
 - 2.2. Parques Nacionales
 - 2.2. Reservas de la Biosfera
3. Bosques y biodiversidad. Caracterización y gestión.
4. Programas de evaluación de los ENP. El caso de las Reservas de la Biosfera
5. Análisis socioecológico del cambio global en ENP
6. Caso práctico: seguimiento de indicadores socioecológicos en cuencas fluviales mediterráneas
7. Evaluación de servicios ambientales

8. Participación, educación ambiental, comunicación y conservación comunitaria

9. Conservación *ex-situ*. Los casos del tritón del Montseny (*Calotriton arnoldi*) y el ferreret (*Alytes muletensis*)

10. El turismo en ENP

11. Salida de campo

Metodología

Clases magistrales/expositivas

Clases de resolución de problemas/casos/ejercicios

Prácticas de aula

Participación activa en el aula

Salida de campo

Elaboración de informes/trabajos

Actividades

Título	Horas	ECTS	Resultados de aprendizaje
Tipo: Dirigidas			
	36	1,44	
Tipo: Supervisadas			
	30	1,2	
Tipo: Autónomas			
	42	1,68	
	42	1,68	

Evaluación

La nota será el resultado de la asistencia y la participación activa en el aula (20%), la entrega de informes/trabajos (40%) y la presentación oral de trabajos (40%).

Actividades de evaluación

Título	Peso	Horas	ECTS	Resultados de aprendizaje
		0	0	2, 6, 7, 8
		0	0	1, 3, 4, 5
		0	0	1, 3, 4, 5

Bibliografía

Badia, A.; Otero, I; Maneja, R; Estany, G; Boada, M. (2008). Canvi global i paisatge a la Costa del Tet-Mont-rodon (Matadepera, Vallès Occidental). Analitzar el passat per planificar el futur (1956-2006). Documents d'Anàlisi Geogràfica 52, 2008 (31-48).

Boada, M.; Sánchez, S.; Maneja, R.; Varga, D. (2011): Diseño de indicadores para la evaluación de los servicios ambientales ofrecidos en la Reserva de la Biosfera del Montseny, 43-63, a M. Onaindia (Ed.): Servicios Ambientales en Reservas de la Biosfera Españolas. Organismo Autónomo de Parques Nacionales. Ministerio de Medio Ambiente. UNESCO. Red Española de Reservas de la Biosfera. NIPO: 781-10-040-5.

Boada, M.; Sánchez, S.; Pujantell, J.; Varga, D. (2010): Manifestaciones del cambio global: indicadores socioecológicos en la Reserva de la Biosfera del Montseny, a Araya, P. i Clüsener-Godt, M. (eds.): Reservas de la Biosfera. Su contribución a la provisión de servicios de los ecosistemas. UNESCO. 161-178. ISBN: 978-956-332-417-4.

Boada, M., Mayo, S. i Maneja, R. (coords.) (2008): Els sistemes socioecològics de la conca de la Tordera. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural. 345-374. ISBN: 978-84-7283-983-0.

Boada, M.; Boada, A.; Sánchez, S. (2005): Els fruits silvestres. Ecologia i cultura. Barcelona: Cercle de lectors. 218 pàgines.

Boada, M.; Saurí, D. (2002): El canvi global. Barcelona: Editorial Rubes.

Boada, M. (2002): El Montseny. Cinquanta anys d'evolució dels paisatges. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Boada, M. (2001): Manifestacions del canvi ambiental global al Montseny. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Tesis Doctoral.

Boada, M.; Rosell, C. (1989): Bibliografia del Montseny, en AIXA, 3.

Broncano, M.J.; Vilà, M.; Boada, M. (2005): Evidence of Pseudotsuga menziesii naturalization in montane Mediterranean forests, en Forest Ecology and Management, 211:257-263.

Gómez, F.J.; Boada, M.; Sánchez, S. (2008): Análisis de los procesos de cambio global: el caso del robledal de Ridaura (Parque Natural del Montseny. Barcelona), en Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles, 47:125-141.

Maneja-Zaragoza, R.; Varga Linde, D.; Boada Juncà, M. (2013). Drawing Analysis: Tools for Understanding Children's Perceptions of Community Conservation (159-170), a L. Porter-Bolland et al. (eds.), Community Action for Conservation: Mexican Experiences, Springer Science+Business Media New York 2013.

Maneja R., Boada M., Barrera-Bassols, N. i McCall, M. (2008). Percepciones socioambientales infantiles y adolescentes. Propuestas de educación ambiental. La Huacana (Michoacán, México). Utopia y Praxis Latinoamericana. Revista Internacional de Filosofía Iberoamericana y Teoría Social. Venezuela. Año 14. No44. Pp. 39-51.

Onaindia, M. (2009): Informe sobre el diseño metodológico genérico para la evaluación de los servicios medioambientales ofrecidos por las reservas de la Biosfera. Leioa: Universidad del País Vasco. Documento inédito.

Peñuelas, J.; Boada, M. (2003): A global change-induced biome shift in the Montseny mountains (NE Spain), en Global Change Biology, 9:131-140.

Sánchez, S; Boada, M. (2008): Anàlisi dels efectes del canvi d'usos i cobertes del sòl sobre els cabals superficials a la vall de Santa Fe (1959-2001). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Informe inédit.

Turner, B.L.; et al. (1995): Global land use change. A perspective from the Columbian Encounter. Madrid: CSIC.

L'Observatori de la Tordera: <http://www.observatoritordera.cat>

DIBAb (2010): Diputació de Barcelona. Xarxa de Parcs Naturals. <http://www.diba.es>

DMAH (2008): Generalitat de Catalunya. <http://mediambient.gencat.net>